Lausunto verojaostolle:

HE 93/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 85 §:n ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+93/2025

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry kiittää mahdollisuudesta lausua arvonlisäverolain muuttamisesta ja lausuu seuraavaa:

Arvonlisäverokannan hienovarainen, puolen prosenttiyksikön lasku on taloudellisesti pieni, mutta kuitenkin symbolisesti viesti. Se kertoo vaikeassakin talouden tilanteessa, päätöksenteossa tunnistetaan kulttuurin ja taiteen merkitys hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja elinvoiman rakentajina. Vaikka muutos ei yksinään muuta toimintaedellytyksiä ratkaisevasti, se on askel oikeaan suuntaan ja antaa toivottua signaalia siitä, että alojen arvoa yhteiskunnalle halutaan vahvistaa.

Käytännössä muutos ei kuitenkaan riitä kompensoimaan vuoden 2025 alussa tehtyä arvonlisäveron korotusta, joka lisäsi esimerkiksi esittävän taiteen, tapahtumien, museoiden ja festivaalien kustannuksia sekä heikensi yleisöjen ostovoimaa.

Kulttuuritoimijat toimivat usein matalakatteisessa ja osin julkisesti tuetussa toimintaympäristössä, jossa pienetkin kustannusmuutokset vaikuttavat lipunhintoihin ja kannattavuuteen. Alv:n nousu on jo heijastunut muun muassa taide- ja tapahtumatuotantojen hinnoitteluun, yhteistyökumppanuuksien vähenemiseen ja yleisömäärien laskuun. Puolen prosenttiyksikön lasku ei todennäköisesti käännä tätä kehitystä, mutta se voi helpottaa joidenkin toimijoiden selviytymistä ja luoda edellytyksiä maltillisemmille hintaratkaisuille tulevissa tuotannoissa.

Kulttuurin saavutettavuuden ja kotimaisen luovan talouden vahvistamiseksi olisi jatkossa tärkeää tarkastella alennettuja arvonlisäverokantoja laajemmin, siten että kulttuurialan erityispiirteet – yleishyödyllisyys, pienyrittäjyys ja julkisen tuen riippuvuus – tunnistetaan veropolitiikassa selkeämmin.

Kulttuuri- ja taidealan toimijoiden kuin liikunta- ja urheilutoimijoiden näkökulmasta alennetun arvolisäkannan laskeminen 14 prosentista 13,5 prosenttiin on kannatettava asia. Puolen prosentin muutoksen osalta on kuitenkin todennäköistä, että muutoksella ei ole suuria vaikutuksia toimintaan. Mikäli toimintavaikutuksia haluttaisiin, tulisi veroprosentin alennuksen olla suurempi.

Vuoden 2025 alusta lähtien alennettu arvolisäkanta nostettiin 10 prosentista 14 prosenttiin. Koska muutoksesta on vielä lyhyt aika, ei muutoksen vaikutuksia ole voitu vielä laajasti arvioida. Etukäteisarvioiden mukaan nostolla oli kuitenkin välitön vaikutus liikuntatilojen hintojen nousuun. Samalla kilpailu- ja leiritoiminnan kulujen arvioitiin nousevan matka- ja majoituskulujen kasvun myötä. Lisäksi

elinkeinotoimintaa harjoittavien urheiluseurojen lippujen hintojen arveltiin nousevan. Tapahtumateollisuus ry arvioi, että arvonlisäveron korotus vähentää tapahtumatoimialan päätoimisten työllisten määrää 425-680 henkilötyövuoden verran.

Yleisesti voi todeta, että sekä vuoden 2025 alemman arvonlisäverokannan nosto sekä aikaisempi yleisen arvonlisäveron korotus heikentävät suomalaisten mahdollisuuksia virkistyä kulttuurin ja liikunnan parissa, harrastaa tai nauttia niistä.

Helsingissä 21.10.2025

Maria Jokinen
yhteiskuntasuhdepäällikkö
Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry